

активності? Від чого слід відштовхуватися, вирішуючи життєво важливе для «хабародавця» питання про його звільнення від кримінальної відповідальності? Зрозуміло, такі критерії відсутні, тобто питання вирішується на підставі особистих уявлень тих, хто застосовує кримінальний закон, їх правосвідомості. Будь-який правозастосовник може заявити, що особа дійсно сприяла розкриттю злочину, але «не активно». А це також означає відсутність можливості звільнення її від кримінальної відповідальності. Залишається лише надія на дотримання принципу, що усі сумніви тлумачаться на користь обвинуваченого. Проте кримінальний закон має бути викладений таким чином, щоб потреба у цьому принципі була лише у крайніх випадках. Дуже прикро, що таких випадків безліч. Доки законодавчі невизначеності, та ще й у такій концентрації, є «нормою», викладати Кримінальний кодекс, прищеплювати повагу до нього, вкрай важко. Можна поспівчувати й тим, хто опинився у колі кримінально-правових відносин за таких умов.

УДК 378.147:343 (043.2)

Бабкова В. А., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Кочнєва А. О., асистент

ЗАГАЛЬНОНАУКОВА МЕТОДОЛОГІЯ ВИКЛАДАННЯ ТА ВИВЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

Одним із найважливіших моментів вивчення кримінального права є розроблення методологічної основи його викладання. Методологія використовується практично в усіх науках, оскільки будь-яке наукове відкриття має не лише предметний, але й методологічний зміст, спричиняє критичний перегляд прийнятого досі понятійного апарату, чинників, передумов і підходів до інтерпретації матеріалу, що вивчається [2, с. 59].

Методи науки – це ті способи, прийоми, за допомогою яких пізнаються явища об'єктивної дійсності, що складають предмет конкретної науки. Існують різноманітні методи, якими користується наука кримінального права. Усі вони знаходяться між собою в тісному взаємозв'язку, доповнюють один одного [1, с. 106].

До основних методів науки кримінального права належать: філософський, або діалектичний, метод пізнання; юридичний, або догматичний метод; соціологічний метод; метод системного аналізу; метод порівняльного правознавства; історичний, або генетичний, метод дослідження.

Як допоміжні методи наука кримінального права використовує методи математичного моделювання, екстраполяції, психологічного аналізу, експертних оцінок та ін.

Перш ніж вивчати сучасний стан, необхідно вивчити генезис та розвиток кримінально-правової науки, тобто застосувати історичний підхід. Історичний підхід дає змогу дослідити виникнення, формування та розвиток процесів і подій у хронологічній послідовності з метою виявлення внутрішніх та зовнішніх зв'язків, закономірностей та суперечностей.

У межах історичного підходу активно застосовується *порівняльно-історичний метод* – сукупність пізнавальних засобів, процедур, які дозволяють виявити схожість і відмінність між явищами, що вивчаються, визначити їхню генетичну спорідненість (зв'язок за походженням), загальне й специфічне в їхньому розвитку [3, с. 59].

Філософський, або діалектичний, метод як загальний метод пізнання застосовується в науці кримінального права для пояснення багатьох явищ. Діалектичний закон про загальний, універсальний зв'язок явищ дає можливість розглядати кримінальне право не як самостійне, не пов'язане ні з чим явище, а простежити численні його зв'язки з соціальними процесами, сутністю держави, співвідношення з іншими галузями права тощо [1, с. 76].

Юридичний, або догматичний, метод заснований на використанні правил формальної логіки для пізнання права. Він полягає в формулюванні і розкритті юридичних понять, побудові юридичних конструкцій, з'ясуванні дійсного змісту законів шляхом їх тлумачення [1, с. 76].

Соціологічний метод полягає в дослідженні злочину і покарання як явищ соціальних. Соціологічний метод використовує конкретно-соціологічні дослідження (анкетування, аналіз статистичних даних та ін.) для виявлення соціального змісту конкретних злочинів, їх видів, соціальної характеристики суб'єктів різних злочинів, дозволяє судити про ефективність норм кримінального закону, надає істотну допомогу в процесі правотворчості [1, с. 77].

Системний аналіз – це сукупність методологічних засобів і прийомів, використовуваних для підготовки й обґрунтування рішень зі складних проблем. Системний аналіз спирається на принципи системного підходу, а також на низку математичних та інших кількісних методів.

Метод порівняльного правознавства, полягає у вивченні норм кримінального права країн як близького, так і далекого зарубіжжя з метою їх зіставлення, порівняння з нормами кримінального права України. Цей метод дає можливість оцінити ті чи інші норми кримінального права іноземних країн на предмет їх використання в нашому законодавстві.

Принципами сучасної методики навчання кримінально-правовим дисциплінам є:

- особистісно-орієнтований підхід (забезпечує індивідуалізацію – робота з кожним студентом, з опорою на його рівень здібностей, можливостей сприйняття правового матеріалу);
- максимальна система активізації пізнавальної діяльності студентів з опорою на їх соціальний досвід;

— освіта на основі позитивних емоційних переживань суб'єктів процесу в режимі діалогового співробітництва «викладач – студент»;

— використання сучасних методів правового навчання, у тому числі телекомунікаційних технологій, дистанційного правового навчання і роботи в системі Internet .

Таким чином, розглянувши дане питання можна зробити висновок, що за допомогою вищенаведених принципів і методів кримінального права можна здобути дійсно якісний рівень знань кримінально-правових дисциплін.

Література

1. Кримінальне право України: Загальна частина: Підручник / М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов та ін.; За ред. проф. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – 2-е вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – 480 с.

2. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 6-те вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2008. – 310 с.

3. Порівняльне правознавство: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / В. Д. Ткаченко, С. П. Погребняк, Д. В. Лук'янов; За ред. В. Д. Ткаченка. – Х.: Право, 2003. – 274 с.

УДК 343 (043.2)

Богацька Ю. В., студентка,
Юридичний інститут,

Національний авіаційний університет, м. Київ

ЖІНОЧА ЗЛОЧИННІСТЬ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Показник злочинності серед жінок є індикатором стану суспільного життя. Залучення жінки до злочинної діяльності та поширеність жіночої злочинності впливає на моральний стан суспільства суттєвіше, ніж поширення чоловічої злочинності. Жінка, насамперед, є матір'ю, обов'язком якої є виховання дітей, жінка є дружиною, котра чинить вплив на поведінку чоловіка в сім'ї. Загалом жінка – це особа, котра визначає відносини в родині. Тому обмеження свободи жінки шляхом притягнення до кримінальної відповідальності призводить до втрати її біологічного та соціального призначення.

Інститут жіночої злочинності набув свого розвитку у кінці XIX століття, став предметом дослідження багатьох вчених, зокрема Ч. Ломброзо, який у своїй роботі «Жінка злочинниця та повія» висвітлював дане явище [1].

Незважаючи на те, що жінок в країні більше, ніж чоловіків рівень жіночої злочинності залишається нижче рівня злочинності серед чоловіків у п'ять-сім разів. За даними статистики МВС України у 2005-2013 рр. відсоток жіночої злочинності у суспільстві коливався в межах 12,7-13,9 %